

БЕЗ НАЗВИ

Конюшенко
Софія

АНТИТИВІР2020

Конюшенко Софія

1.

Їх життя складалося з небагатьох речей. Із маленької хатки на краю високої скелі, зі стежечки, що зміїлася униз, у долину, вужиком повзла поміж величавих сосен, струмків, урвищ та кряжів у село. Із неба, і землі, і могутніх гір між ними. Із рясних візерунків, дбайливо вишитих її тендітною рукою на його сорочці.

2.

Сем ніколи не пам'ятав, як саме доля звела його з Даною – чи то вона птахою злетіла на його подвір'я, вирішивши залишитися, бо так їй підказали інстинкти, чи то він сам її зловив, мов золоту рибку серед натовпу смертних. Хай там як, вони просто існували поруч, без причин та наслідків, без зайвих слів, бо ті, чия кров текла у жилах Сема, слів не потребували.

3.

Вони часто сідали разом на призьбі, споглядаючи акварельних журавлів, що летіли собі високо-високо в небі, поміж гір, що загубили вершини у сивих хмарах, водили руками, ловлячи тремтливі ниточки вітру, наповнені співом птахів, далекими відголосками людських голосів, й плели з них вінок, аби повісити над ліжком і вночі наслухати далекі згуки. Іноді журавлі спускалися на подвір'я, ніжно клеочучи, і їх треба було нагодувати наламаними звечора сонячними променями. Дана захоплено прислухалася до всякого звуку, вбирала очима й кожною клітиною шкіри висоту гір і глибину неба, їхній приголомшливий дует мовчання, що збивав із ніг та змушував трепетати неготових, аж Сем іноді з нотою суто чоловічої заздрості мусив обводити її поглядом. Вона ще не звикла до тиші, тож жадібно хапалася за кожен уламок пісні, принесений із долини й із жалем відпускала, коли той вицвітав і блід. Колись Сем, попри те, що не дуже любляв людей, навмисне спустився в долину, назбиравши їй цілу пригоршню таких уламків, із яких вона тішилася, мов дитина. Така порівняно юна, ще не встигла повністю перевтілитися і стати однією з них. Інших.

4.

Іноді, намагаючись уподібнитись до сонячного проміння, дещо ліниво вкриваючи легкими поцілунками її шию, отримуючи у відповідь живий переливчастий сміх і цілунки у відповідь, Сем думав, як би він почувався тоді, ще не ставши Іншим, однак не зміг пригадати, як не силкувався. Прошло надто багато тисяч років.

5.

Дана любила питати про все. Її цікавили найдрібніші й найнезрозуміліші речі – чому вода Черемошу завжди холодна, де живуть Інші, куди прямує той невгамовний вечірній вітер і кого насправді несуть на своїх опалених крилах акварельні журавлі. Вона питала про все – і завжди отримувала відповідь, бо Сем знав геть усе на світі. Принаймні, так він стверджував, щовечора розпалюючи рештками сонячних променів вогонь у печі.

Лише одного питання він ніколи-ніколи не чув від неї. «Чи ми коли-небудь розійдемося?» Воно витало у повітрі, хоч ніхто його туди начебто й не чіпляв, а може так тільки здавалося.

Чи Дана вже відала відповідь, чи просто не хотіла над тим замислюватись, Сем не знав. Він не любив запитань, на які не мав відповіді.

6.

Вона дуже любила гори. Виходячи збирати ранкову росу із запашної хвої, кивала їм до землі, у такт верхівок смерек, що непомітно коливалися від вітру хвилями у відповідь. Іноді видиралася на скелі, ставала на вершині й довго майоріла, розкинувши руки, мов птаха, що ось-ось злетить. Затамувавши подих, слухала, як перешіптуються між собою дерева, як перегукуються самотні й далекі птахи, однак усього того було недостатньо.

Дана страшенно любила гори, однак іще не могла втримати в собі їх мовчання. Її все ще тягли люди, які відгороджувалися від тієї порожнечі яскравими орнаментами, цікавими дрібничками – усім, що може дзвеніти, бряжчати, дзеленчати, шурхотіти, дзенькати й цокотіти – і багатими, барвистими переливчастими піснями й чудернацькою швидкою мовою. Дана досі була однією з них. Тож Сем не здивувався, коли одного дня вона попросила хоч раз на тиждень спускатися у долину, до людей, хоч би й по молоко. Не здивувалася й Дана, отримавши очікувану відповідь.

7.

Їх життя складалося з багатьох речей, однак однією з таких не були імена. Сем не любив сталих назв, тому міг назвати будь-що будь-чим, і ця назва ставала для нього істинною. Щоранку він прокидався жайворонком, листком чи каменем, а лягав спати зубром або сосною. Лише Дана та кольорові церковні мишки, що жили у запічку, знали його повне ім'я, та вимовити його могла тільки перша. І вимовляла його тихенько в опівнічній темряві, щоночі повертаючи Сема до людського буття, розмикаючи коло метаморфоз. Семен. Семенко.

8.

Вони змайстрували корабель. Дана розмалювала його у ніжний лазуровий колір і дбайливо прикрасила білими ромашками, які змогла знайти невідомо-де у цих горах. Вона дуже довго хотіла мати свій корабель, аби кататися ним по хвилях верхівок смерек, у стрімких гірських річках, а якщо напнути вітрила, то можна було й полетіти, підхопленими крилами вітру, однак такого Дана ще не наважувалась зробити. Човен вийшов справді гарним, він би підійшов для того, аби гойдатися на хвилях справжнього моря, однак Сем покинути гір не міг. Якщо Інший вже обрав якусь землю, то вона навіки приковувала його до себе. Такою була ціна безсмертя.

9.

Сем любив житній хліб. Йому подобався запах свіжого й гарячого хліба, який пекла Дана, додавала туди порошок із різних трав, пелюстки едельвейсів. Вона й сама пахла хлібом, і сонцем, і небом, й іноді, пригорнувши її в нестямних обіймах, вдихаючи запах її зеленкувато-рудого волосся, проводячи руками по гладенькій шкірі, Сем думав, яким буде його життя, коли вона стане Іншою. Чи буде він ще любити житній хліб, чи взагалі іще хоч щось, окрім неї.

10.

Біля вікна Дани, вчепившись коренями у скелю, росла кривенька яблуня. Саме вона, однієї яснозоряної весни шалено замолотивши гілками об шибку, сповістила про те, що наближається Повінь. Не те, щоб Сем не очікував цього, однак і він здригнувся, ледь не впустивши з рук вінок із вітру, чого раніше ніколи не траплялося. Наближалися великі зміни. Усе ж, як і раніше вони з Даною невимушено споглядали журавлів, літали у човні, якому таки зважилися виткати вітрила, перекидалися на вовків і гасали в лісі, споглядаючи захід Ярила-сонця, а тоді, знеможені, падали на прохолодну траву і споглядали зорі, стукаючи пухнастими хвостами об землю. Семен водив вухами, і спостерігав, як Дана тихо плаче, повними щастя та сліз очима набравшись нічного неба, і як високі недосяжні зорі відбивались у тих діамантах-краплях на її щоках, і сам плакав, бо тільки так можна було хоч на мить стати ближчим до зірок. Він не хотів думати про Повінь, хоч це слово, йому, власне, подобалося. Він власноруч дібрав це слово, старанно вишукав у глибинах пам'яті й уяви. Не любив-бо слова «епідемія».

11.

Повінь вражала усіх. Ніхто достеменно не знав, звідки вона приходила, куди йшла, однак ніхто з неї не міг вийти сухим. А більшість – живими. Так і народжувалися Інші. Коли опинялися на межі життя і смерті. Після тієї хвороби люди ставали інакшими. Прокидалися з новими іменами, обличчями й історіями. Дехто йшов шукати давно втрачене, попри слабке відчуття того, що все це насправді марно, дехто насолоджувався новим буттям. Хтось вирушав по відповіді до місяця й зірок, замикався у глибинах розуму, створював і знищував нові світи. Хтось приручав акварельних журавлів.

12.

Сем відчував, що невдовзі Повінь дістанеться й до неї, хоч і все важче змушував себе прийняти те, що невдовзі буде щось, йому непідвладне. Тому нічого не сказав, коли одного дня Дана повернулася з села в долині з відерцем молока, розгублена й заплакана, й налякала кольорових мишок, ледь не перечепившись через поріг і трішки розхлюпавши молоко.

— Здається, я...

Вона не договорила й розплакалася. Семен прекрасно розумів, що вона має на увазі, але замість докорів чи переляку просто стояв і дивився, як її сльози крапають у молоко, перетворюючись на кров. Тоді ліниво підійшов і міцно обійняв, немовби намагаючись стиснути її у собі й залишити навіки, та на повні груди вдихнув запах житнього хліба з едельвейсами. На смак її вуста були, як мед із конюшини і соснових голок. Кольорові мишки тихо шаруділи й попискували, сьорбаючи розлите. Яблуня шурхотіла вітами об тріснуте скло. Гори мовчали.

13.

Одного ранку Дана не вийшла годувати журавлів. Не привітала гори, не сплела вінка з вітру й не кинула ще одну ромашку в смарагдово-блакитний човен. Просто залишилася в ліжку, спрагло й налякано хапаючи ротом повітря. Саме тоді стало ясно – Повінь дійшла до вершини скелі. Відлік почався.

14.

Сем мовчки, терпляче сидів біля її ліжка, коли та в гарячці вимовляла невідомі заклинання, уперше дозволив повертати його з метаморфоз будь-коли, коли Дана кликала його крізь нетрі пекла марень. Збирав росу з іще теплих від ночі хвойних голок, вищипував колір із яблуневого цвіту, настоював на дикому зіллі та сонячних променях. Журавлі не образились, що їх пайок став трішки меншим, бо розуміли, хто ділив із ними їхні смаколики.

15.

Надвечір, коли Дана вже не мала сил кричати й безсило замовкла, гори закуталися у сіро-чорні хмари й нестримно зашелестіли смереками. Над ними грізно рокотав грім. Усе сповнилося того грому й блискавки, ревіло й кричало, співало свою арію грози. Дана усміхнулася крізь муки. Тепер гори говорили. Говорили за неї.

16.

Гілка яблуні розбила шибку, і тепер вільно хиталася собі, проростаючи далі у хату. Ніхто не був проти.

17.

Одного дикого небесно-гірського ранку Дана устала з ліжка. Умилася запашною водою, викрутивши насухо якусь ранкову заобрійну хмарку, неспішно потягнула спину, мов кішка, й здивовано окинула оком небокрай, просочений тишею. Полопотівши босими ногами по дереву, вибігла надвір у самій сорочці. Сем, сидячи на призьбі збирав нитки з вітру, та покинув їх, підвівшись їй на зустріч. Якусь мить вони просто дивились одне на одного, впізнаючи в очах зовсім інші речі, ніж раніше. Дана підійшла упритул до Семена й замість усіх запитань на світі, коротко мовила:

— Невже це все?

А й справді, невже? Сем відчував, що це її останнє питання. Шкода, що і на нього знав відповідь. Його накрила хвиля солодкого роздратування. Сем одним порухом скинув із неї сорочку. Він не впізнавав жодного обрису її тіла, жодного горбика й ямки, жоднісінької лінії, й на дотик усе було зовсім чужим і далеким. Вона пахла морем, і полином, і чебрецем, і палючим солоним сонцем. Дана спокійно мовчала, нічого не питаючи й не намагаючись пояснити. У її жилах тепер текла кров тих, хто не потребував цього.

— Мене звати Яся. І я дуже люблю море. Тому піду до нього. І залишуся. Назавжди.

18.

Коли Дана пішла, змінюючись то на жайворонка, то на листок, то на хмару, Семен не здивувався. Їй більше не був потрібен ніхто на світі, лише море. Він не міг піти з нею, бо гори прикували його тут навіки. Можливо, вже зараз вона десь годує з руки кришталевих рибок, що пурхають в океанах, вибираючи уламки місяця, катається у власноруч змайстрованому човні на хвилях ковили. Що б вона не робила там, за далекими обр'ями гір, Сем чомусь не мав сумніву, що у неї віднині й назавжди все буде добре. Усе буде добре...